

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 5: Ad Augustum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A ECHIONIÆVE THEBÆ] Thebæ dicuntur Echionia ab Echione Cadmi genero. significatur autem hoc loco draco ille Marti sacer Aretiani fontis custos, quem Cadmus propterea, quod eos, qui ex illo fonte aquabantur, necabat, iratus interfecit: ex cuius dentibus Palladis monitu satis, nati sunt quinque homines armati, Vdæus, Chthonius, Pelor, Hyperenor, Echion (Phercydes autem, & Apollonius multo plureis natos esse volunt) qui omnes, præter vnum Echionem, mutuis similiter vulneribus faucij perierunt. Virg. Georg. 4. hanc vtramque fabulam tangit. *Hæc loca non tauri spirantes naribus ignem Inuertere, satis immanis dentibus hydri: Nec galeis, densisq; virum seges horruit hastis, Sed grauida fruges, &c.* Hanc fabulam persequitur item Eurip. in Phœniss. & Apollon. lib. 3. Argon.

MERSES PROFUNDO, &c.] si merfes in mare, pulchrior emergit: si luctere, &c. non dissimulabo in vno atq; altero libro manuscripto me scriptum reperisse, *Mersus profundo, &c.*

PRORVET] prosterne. prouendi verbo etiam supra vsus est Od. 3. lib. 1. *Iniuroso ne pede prouas Stantem columnam.* & Lucre. lib. 3. *neg. autem corpora desunt, Ex infinito que possint forte coorta Proruere hanc reru violento turbine molē.* & 5. *Proruere hanc rerum violento turbine summā.* sic enim vtrobique est legendum, non *corruiere*: vt in scholijs Lucretianis pluribus verbis ostendimus.

INTEGRVM] hostem etiam integrum, & incolumem. & paullo antè victorem, profligabit ac subiget. nam minus esset mirum, si faucium percelleret, ac peruerteret.

CONIUGIBVS LOQVENDA] id est, à coniugibus commemoranda. Sed ab vtrorum coniugibus? eorumne, qui vicerint, virorum suorum virtutem, ac victoriam prædicantibus: an eorum, qui prostrati, ac subacti sint, viros suos interemtōs desiderantibus, ac lugentibus?

KARTHAGINI IAM NON EGO] verisimile est Annibalem toties iam in Italia victorem, quam plurimos Karthaginem misisse suarum victoriarum nuntios. Nunc igitur ait, Annibalem, tanta clade accepta, & Afrubale occiso desitutum de se posthac tam gloriose & scribere, & prædicare: vel tam superbos de suis victorijs nuntios mittere.

OCCIDIT, OCCIDIT SPES OMNIS] spes omnis præcisâ est, spes omnis interiit. Sic Plautus Mostell. *occidit spes nostra.* Hoc ad historiam referendum est. Narrant enim historici, Annibalem Afrubalis capite aspecto, res Karthaginensium desperasse, sic locutum, *agnosco te Karthaginis fortuna.*

PERFICIENT] sic habent codices 2. Vatic. Iann. Faër. Vt Torn. vulg. *efficiunt*: nonnulli etiâ manuscr. *perficiunt*, quod se reperisse in alijs libris item manuscr. testatur & vir doctus Iaco. Gruius Messinius.

CVRÆ SAGACES] diligentia, & cura cum ingenio, & consilio coniuncta.

EXPEDIVNT] expeditum reddunt. dant ei facultatem euadendi, & vincendi. sic Virg. lib. 2.

Æneid. Descendo, ac ducente Deo flammam inter hosteis Expedior.

PER ACVTA BELLI] Cùm Hugolinus Martellius Florentinus vir doctissimus Laurentij Strozij Cardinalis familiaris, me admonuisset ita scriptum esse in codice quodam manu scripto, non vt in vulgatis, *acuta bella*, ego eos libros, quos domi habebam à Iann. Faër. Vrsino mihi commodatos statim consului: in eisq; eandem scripturam sine vlla litura expressam reperi. quam confirmarunt duo Vatic. à me postea aditi. accessit omnium postremus Torn. & alij, quos in Gallia quinque post annis nactus sum: vt omittam vnum & alterum impressum, cum antiquissimo & manuscr. comparatum. Itaque de lectionis quidem veritate minimè dubitandum est. quid autè significet per acuta belli, videndum. Ego existimabam per *acuta belli* intelligi posse, discrimina, & pericula belli, seu prælij potius, in quibus celeritate, & ingenio, & sagacitate, & vsu opus est: consilio autem nullus locus. Sed Hugolinus dicebat per acuta belli, Achilli Statio Lusitano videri significari acumina, & sollertias, & (vt ita dicam) subtilitates belli: quæ à Grecis *στρατηματα* nominantur. Cuius sententiam si probemus, erit hæc huius loci sententia, Eam curam in re militari adhibet Claudius, eaq; sagacitate est, vt hostium arteis, & stratagemata facile declinet, aut propulset. Sex. Iulius Frontinus quidem in præfatione lib. 1. stratagematicon, stratagematica interpretatur *belli sollertias, & sollertia ducum facta.* Iam verò hoc loquendi genus *acuta belli* & Horatio vsitatum est, & illis simile, *subita belli, obliqua tumuli, &c.* quæ extant apud T. Liuium. sic ille lib. 6. *annal. treis exercitus scriberent, vnum ad præsidium urbis: alterum, qui, si qui alicubi motus extitissent, ad subita belli mitti posset: tertium longè validissimum, &c.* Idè 27. *obliqua tumuli.* idem lib. 30. *incerta belli.* eodem lib. *incerta fortuna, & incerta casuum.* idem lib. 3. *quassata muri.* eodem libro, *auerfa insula.* Catull. de coma Beren. *condita pectoris.* Lucret. lib. 1. *Ardua dum metuunt, amittunt vera viai.* ibid. *non tibi caca Nox iter eripiet, quin vltima natura Peruideas.* sic Cæsar lib. 3. de bello ciuili, *Pergamiq; in occultis, ac remotis templi, quò præter sacerdotes adire fas non est, quæ Greci *ἀδύτα* appellant, tympana sonuerunt.* Nam sic hunc locum emendamus, cùm in omnibus exemplis vulgatis legatur *templis.*

AD AVGVSTVM.

Ode 5.

Vt tandem in urbem redeat.

Duis orte bonis, optimè Romulæ
Custos gentis, abes iam nimum diu:
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio, redi.

Lucena

A *Lucem redde tuæ, dux, bone patriæ.
Instar Veris enim vultus ubi tuus
Affulsit populo, gratior it dies,
Et soles melius nitent.
Ut mater iuuenem, quem Notus inuido
Flatu Carpathij trans maris æquora
Cunctantem spatio longius annuo
Dulci distinet à domo:
Votis, ominibusq; & precibus vocat:
Curuo nec faciem littore demouet:
Sic desiderijs icta fidelibus
Quærit patria Casarem.
Tutus hos et enim rura perambulat:
Nutrit rura Ceres, almaq; Faustitas:
Pacatum volitant per mare nauitæ:
Culpari metuit fides:
Nullis polluitur casta domus stupris:
Mos, & lex maculosum edomuit nefas:
Laudantur simili prole puerperæ:
Culpam pœna premit comes.
Quis Parthū paueat? quis gelidū Scythæ?
Quis, Germania quos horrida parturit
Fatus, incolumi Casare? quis fera
Bellum curet Iberia?
Condit quisq; diem collibus in suis:
Et vitem viduas ducit ad arbores:
Hinc ad vina redit lætus, & alteris
Te mensis adhibet deum.*

C *Te multa prece, te prosequitur mero
Defuso pateris: & Laribus tuum
Miscet numen, uti Græcia Castoris,
Et magni memor Herculis.
Longas ô vtinam, dux bone, ferias
Præstes Hesperia, dicimus integro
Sicci manè die: dicimus vuidi,
Cum sol oceano subest.*

BONIS] beneficis. deorum est epithetū. Deorum enim est benefacere.

ABESIAM NIMIVM DIV] sic loquitur Liuius lib. 29. ut mos est ijs, qui diu absunt.

PATRYM SANCTO CONC.] senatui, seu potius senatorum conuentui, ut loquitur M. Tull. epist. ad Seru. Sulpic. lib. 4. Est enim concilium cœtus, congregatio, conuentus, frequentia quædam, à concalando, id est, conuocando dictum, inquit Festus. Plaut. Milite glorioso, sed, si ambas

videre in vno miles concilio volet. Lucre. lib. 2. Multaq; præterea magnum per inane vagantur, Concilijs rerum que sunt reiecta: id est, quæ non potuerunt congregari, & coherere. Idem lib. 3. Quam, mortale quod est, immortali, atq; perenni Iunctum, in concilio senas tolerare procellas? iterum lib. 2. Quod tamen ut possint, ab cœtu, concilioq; Nil facient præter vulgum, turbamq; animantum. Virg. Æneid. 3. de Cyclopiibus, Concilium horrendum. itaque concilio per c non per scribendum est hoc loco.

LVCEM REDDE TVÆ] redde te patriæ, cui lux es. redi in patriam.

INSTAR VERIS ENIM, &c.] horum verborū hæc, sententia est: Cùm vultus tuus, qui instar veris est, affulsit populo, dies sunt lætiores, & sol quodammodo nitidius, ac purius lucere videtur, id est, maior est dierum serenitas. sic infra in carmine sæculari ad Deos, solis currum, nitidum dixit: Alme sol, curru nitido diem qui Promis, & cœtas. Sol maculosus, atque in nubem cõditus, imbreis, Notosque denuntiat: pallidus grandinem: cæruleus pluuiam: ruber & igneus Euros: at nitidus ac lucidus, serenitatem. Virg. Georg. 1. Scalliger indicauit mihi hæc ex Æschylō videri esse imitata, in Agamem. Σε γὰρ μολόντες δωματίνθια Θάλπος μὲν ἐν Χερσῶνι σημαίνεις μολῶν, &c. id est, domum cùm venis, calorem in bruma significas & nuntias.

VT MATER IUVENEM, &c.] vt mater (inquit) votis, & ominibus, id est, bonis verbis, & precibus vocat filium iuuenem, quem Auster aduerso flatu longius anno morantem à domo materna distinet: nec curuo, &c. Sic, &c. iuuenem pro filio vsurpauit, ut Od. 12. lib. 2. Telluris iuuenes: & epist. ad Pison. Pater & iuuenes patre digni.

INVIDO] qui inuidet matri reditum filij: aduerso.

DISTINET] sic habent libri manuscripti: detinet libri vulgati. sed nescio quomodo mihi magis placet ea scriptura, quam sequitur Porphy. Distinet: confirmaturque auctoritate librorum 2. Vatic. Faern. Vrf. Torn. Nicotiani.

DEMOUET] sic legendum potius, quàm demouet, ut sit ἀναστροφή, pro de littore mouet. sic loquitur Terentius Adelph. Caue nunc iam oculos à meis oculis quoquam demoneas tuos. Tali fere similitudine vitur Oppian. lib. 4. de piscib. vbi de sargis loquitur. Ως δ' ὅτε πηλὸν γέρον, ἢ καὶ ἀκαίτῳ Εὐνέπῃς ἀλλοδαπὴν πῆλε χθόνα γαῖαν ἰόντα ΑΧνυμένην σέλλῃσι, τόος δὲ οἱ ἐνδον αἰλῆι, Ὅσοι οἱ μείσσην ἀλὸς χύσις, ὅσσα τε κύκλα Μιῶν, ἀκροτάτοις δ' ἐπιβαίνουσα θαλάσσης Κύμασι, διακρύβεσσαν ὅτι σῶμα γῆραι ἴησι, Σπύδειν λισσομένη, καὶ μιν ποδὲς ἐκ ἐτ' ὀπίσσω ἱεμένῳ φορέσσειν, ἔχῃ δ' ὅτι πόντον ὀπωπῆς, id est, Quemadmodū autem cūm mater filiū vniciū, aut nupta virū in oras longinquas profectū marrens dimiserit, mens ei domi languet cogitanti quantū mare sit interiectū, & quot mensis absit: accedens autē ad vltimos maris fluctus vocem lugubrem, & lacrymosam mittit, orans vt properet: nec eam pedes desiderio exanimatam domum reducunt, habet autem oculos in mari defixos.

SIC DESIDERIIS ICTA FIDELIBVS] sic pio desiderio affecta.

A TIVVS BOS ETENIM RVRA] βοὺς ἀρό-
τηρ: bos arator. hoc igitur dicit, tuti sunt agricolæ,
& aratores.

PERAMBVLAT] peragrat. Od. 17. epod. *Per-
ambulabis astra sidus aureum.*

VOLITANT] nauigant. non est infestum ma-
re prædonibus. tralatio. sic sup. Od. 37. lib. 1. *ab
Italia volantem Remis adurgens.*

CULPARI METVIT FIDES] non culpa-
tur cuiusquam fides, quia nemo est, qui fidem da-
tam non seruet: nemo, qui eam violet, aut labefa-
ctet *metuit* valet hoc loco φυλάττειται, cauet, noti
vult, vt annot. ad Od. 2. lib. 2. fides igitur culpam
metuit, id est, commississe cauet quam obrem cul-
petur: quod est, fides non fallitur, sed inuiolata, &
sancta seruatur.

MOS, ET LEX MACVLOSVM] boni mo-
res, & lex Iulia de adulterijs, cōpresserūt adulteria.

LAVD. SIM. PR.] Hesiod. ἔργ. καὶ ἡμέρ. in ce-
teris bonis, ac præmijs, quæ ait eos homines, qui
iustitiam colant, consecuturos esse, hoc numerat,

filios parentibus simileis, his verbis, Τίττειν δὲ
γαμῶντες εὐκότα τέκνα γονεῦσι & Theocritus ἐγκομ. Πτω-
λεμ. eius mulieris, quæ virum suum nō amat, men-
tem dicit in alio viro semper esse occupatam, eam-
que liberos patri dissimileis parere. sic Theocr.

Ἀσπύρι δὲ γαμῶντες ἐπ' ἀλλοτρίω νόσσι αἰέ' ὀπίσθαι δὲ γοναί,
τέκνα δ' ὄποι' εὐκότα πατέρι. id est, mulieris virum suū
ex animo non amantis, semper in alieno mens est:

faciles factus: liberi nunquam patri similes. Politif-
simus autē poëta Catull. in eo carmine, quod scri-
psit, in Iulæ nuptias, precatur, vt Torquatus filius
nasciturus suo sit similis patri Manlio, & facile in-
fests *Noscitur ab omnibus, Et pudicitia sua Matris
indiget ore.* Aristot. lib. 2. politicorū, scribit, popu-
lis quibusdam Libyæ superioris (quos Garamantes
esse ex Pomponio Mela suspicor) communcis
esse inter ipsos vxores: liberos autē natos diuidi ex
parentū similitudine in eis expressa. sic Aristot. τὰ
μὲν ποὶ γαμῶντες τέκνα διαίρεισθαι καὶ τὰς ὁμοιότητας.

CULP. POENA PREM. COM.] id est, cul-
pam continuè sequitur pœna. culpam ita celeriter
sequitur pœna, vt pede pedem premat. sic Od. 2.
lib. 2. *Rarè antecedentem scelestum Deseruit pede pœ-
na claudo.* Quamquam in illa Oda 2. sententia ge-
neralis est, quæ significat, rarè impia & scelerata fa-
cta manere impunita, etiam si dii non statim ea
puniunt: & ita explicat Seruius ad illum Virg. ver-
sum lib. 1. *Æneid. At sperate deos memores fandi, atq;
nefandi.* hic autem significat Horatius, beneficio
Cæsaris leges esse validas, & ratas: statim, vt aliqua
mulier peccauit, & in adulterio deprehensa est, eā
supplicio affici. sic sup. Od. 23. lib. 3. *Et peccare nef-
as, aut pretium est mori.* Idemque de viris sentien-
dum, qui in legem Iuliam commiserint.

QVIS PARTHYM PAVEAT] Quis Par-
thos extimescat, viuo & saluo Cæsare? Augusto
Cæsare imperium obtinente, Parthi signa, quæ
Crasso, & Antonio ademerant, Romam vltro re-
miserunt. vide Od. 15. huius libri.

CONDIT QVIS QVE DIEM, &c.] diem
totum vsque ad vesperum traducit in vinetis suis,
occupatus in vitis cultu, verbi gratia in adminicu-

lorum ordinibus, capitum coniugatione, & reli-
gatione, & similibus: neque metu incurfionum
hostilium ab opere rustico deterretur. conditur
dies, cum sol occidit, aut certè paullo post solis
occasum. Non admodum dissimile est Plautinum
illud, *comburare diem.* Menæch. *Clam vxorem vbi
sepulcrum habeamus, & hunc comburamus diem.*

Simillimum & planè geminum est, componere
diem. Virg. lib. 1. *Æneid. Antè diem clauso compo-
net vesper Olympo, &c.*

ET VITEM VIDVAS, &c.] que natura ca-
duca est, (inquit M. Tull.) & nisi sulta sit, ad terram
fertur, eademque vt se erigat, clauiculis suis, quasi ma-
nibus, quicquid est nacta, complectitur. Vitem igitur
iungit cum viduis arboribus: quales sunt vlmī, po-
puli, & similes, quæ viduæ sunt, antequàm iungan-
tur vitium: & autē, maritæ dicuntur, vt sup. Od.
15. lib. 2. *platanusq; celebs Euincet vlmōs.* & Od. 2.
epod. *Alas maritat populos.* ad quem locū aliquot
ex Catullo exempla annotauimus.

HINC AD VINA REDIT] quidam libri ve-
teres habent, *Hinc ad vina venit, &c.*

ALTERIS] secundis. Saty. 2. lib. 2. *tum pens-
lis vna secundas, Et nux ornabat mensas cum duplici
fici.* Athenæus lib. 14. docet etiam apud veteres
fuisse secundas mensas eleganter, & accuratè appa-
ratas, idque confirmat Pindari testimonio. Athe-
næi verba sunt hæc: ὅτι γὰρ ἦσαν καὶ τὰς πρῶτας ἀρχαίους
αἱ δευτέραι τετραπλάσι πολυτελέως μεμελετημέναι, καὶ οἱ
Πίνδαρος ἐν Ὀλυμπιονίκῃς ἀπέτις Πέλοπος κρηρῆνας διηγῶ-
μενος, τετραπλάσιοι δὲ ἀμφὶ δευτέραι κρεῶν σέθεν διετάσσοντο, καὶ
φάρων, ἐπεὶ δ' ἀπορον γαστρίμαρτον μακάρων πν' εἶπεν. id est,
fuisse autem etiam apud antiquos secundas men-
sas sumptuose apparatus, & accuratas, ostendit
Pindarus in Olympionicis de carnibus à Pelope
concisis ita narrans: In mensis autem secundis car-
neis tuas diuiserunt, & comederunt. mihi verò dif-
ficile est quemquam deorum, lurconem & voracem
dicere.

TE PROSEQVITVR MERO] tibilibāt.

DEFVSO PATERIS] id est, de pateris fuso.
quod faciunt libantes Dijs immortalibus, vt an-
notauimus sup. Od. 31. lib. 1. ad illum locum, quid
orat de patera nouum Fundens liquorem? Idque do-
cer Festus in voce, calpar. Calpar (inquit) vinum
nouum, quod ex dolio demitur sacrificij causa ante-
quam gustetur. Ioui enim prius sua vina libabāt, quæ
appellabantur Vinalia. Iam Defuso pateris, pro Fuso
de pateris, ἀνύσποφν est, & genus loquendi Horatio,
ceterisque poëtis vsitatum, & familiare, vt anno-
tatū est ad Od. 7. lib. 2. Virg. lib. *Æn. 5. sine præ-
positione, & cum verbo simplici, dixit, Vinalq; fun-
debat pateris.* cui simile est illud Georg. 2. *hic ferti-
lis vna, Hic laticis, qualem pateris libamus, & auro.*
Cum haberent autem omnes cod. vulgati *Diffuso,*
ego auctoritatem cod. duor. Vatic. & Iann. Faër.
Tornes. secutus *Defuso* reposui.

HESPERIÆ] Italiæ, vt sup. Od. 1. lib. 2. *He-
sperie sonitum ruine.*

INTEG. SICCI MANE DIE] quid sit inte-
gro die, declarat vox interiecta *sicci*, id est, non
poti. vt sup. Od. 18. lib. 1. Est enim dies integer is,
quo quis nihil dum gustauit, neque bibit. *solidum*
appellat

A appellat Od. 1. lib. 1. *Nec partem solido demere de die Spernit. ex quo frangere diem* Od. 7. lib. 2. vide quæ sunt annotata hac de re ad Odam illam primam lib. 1.

VVIDI] contrarium est hoc nomen nomini *sicci*. idem enim valet *uidi*, quod *madidi*, poti. Græci dicunt *βελεργμένοι*, à verbo *βρέχειν*, ὁ εἶρηται καὶ ὄπι τὸ πνεύ, (inquit Athenæus) id est, madefacere usurpatur pro eo, quod est, bibere. Profert ille eo loco versiculum Antiphani *δὲ γὰρ φαρύνας, δαλί- λως βρέχειν*. id est, oportet enim eos, qui comedunt, largè bibere. sic Virgil. Gallo. *Vnidus hiberna venit de glande Menalcas*.

CVM SOL OCEANO SVBEST] id est, vesperi. Et ita omnia hîc inter se contrariè respondent *sicci, uididi: manè, cum sol Oceano subest*, id est, ut dixi, vesperi. *subest Oceano* autem, est *ἀναστροφῆς*, pro eo, quod est, cum sol est sub Oceano, quod etiam à Gruquio notatum est.

B IN APOLLINEM ET
Dianam. Ode 6.

Carmen saculare.

D Iue, quem proles Niobæa magna
Vindicem linguæ, Tityosq; raptor
Sensit, & Troiæ propè victor altæ
Phthius Achilles,

Ceteris maior, tibi miles impar:
Filius quamuis Thetidis marinæ
Dardanas turreis quateret tremenda
Cuspide pugnax.

Ille, mordaci velut icta ferro
Pinus, aut impulsa cupressus Euro,
Præcidit latè: posuitq; collum in
C Pulvere Teucro.

Ille non inclusus equo Mineræ
Sacramentito, malè feriatos
Troas, & letam Priami chorèis
Falleret aulam:

Sed palàm captis grauis, heu nefas, heu,
Nescios fari pueros Achivis
Vreret flammis, etiam latentis
Matris in aluo:

Ni tuis victus, Venerisq; gratæ
Vocibus diuûm pater annuisset
Rebus Enéæ potiore ductos
Alite muros.

Doctor argutæ fidicen Thaliæ

Phæbe, qui Xantho lauis amne crineis: D
Daunia defende decus camænæ
Læuis Agyieu.

Spiritum Phæbus mihi, Phæbus artem
Carminis, nomenq; dedit poëta.

Virginum primæ, pueriq; claris
Patribus orti,

Delia tutela dea, fugaceis
Lyncas, & ceruos cohibentis arcu,

Lesbium seruate pedem, meiq;
Pollicis ictum,

Ritè Latonæ puerum canentes,
Ritè crescentem face noctilucam,

Prosperam frugum, celeremq; pronos
Voluere menses.

Nuptiam dices, ego Dijs amicam,
Seculo festas referente luces,

Reddidi carmen docilis modorum
Vatis Horati.

PROLES NIOBÆA] Niobe Tantali filia Amphionis vxor, filios ex eo suscepit duodecim, sex mares, totidemque fæminas. Hæc liberorum multitudine, & pulchritudine ferox Latonam præ se contemnere ausa est, cum diceret, illam duos solum peperisse. Apollinem, & Dianam: se duodecim. Iccirco Dijs hac cõtumelia offensi, Niobe filios ad vnum interemerunt: Apollo masculos in Citharone venanteis, Diana fæminas intra parietes domesticos, & propemodum in complexu, & gremio matris sagittis confixit. Iupiter autem Nioben suas miserias deslentem, ac deplorantem miseratus, eam in saxum vertit: quod vsque ad hoc tempus (vt aiunt) in Sipylo monte Phrygiæ lacrymarum fonteis profundens ab omnibus cernitur. Hæc interpretæ Hom. *il. ω.* quo loco hanc fabulam sic persequitur poëta, *Καὶ γὰρ τ' ἠύκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίπυ, Τῆ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο, Ἐξ μὲν θυγατέρες, ἔξ δ' υἱέες ἠβρόντες. Τούς μὲν Ἀπόλλων πύφην ἀπ' ἀργυρέοιο βίοιο Χαοῦμενος, &c.* id est, Nam & formosa Niobe cibi memor tandem fuit, Cui duodecim filij domi interierunt, sex filia, & sex filij puberes. Hos quidem Apollo interemit suo arcu argenteo, Iratus, &c. Paulanias autem Atticis narrat, si propius spectes, saxum illud nullam mulieris speciem præ se ferre: sin longius absis, videberis (inquit) tibi mulierem marore, & lacrymis contabescentem intueri. sic Pausan. *Ταύτην τὴν Νιόβην καὶ αὐτὴς εἶδον ἀνελθὼν εἰς τὸν Σίπυλον τὸ ὄρος. ἠ δὲ πλησίον μὲν, πύτρα καὶ κρημνός ἐστιν, ὃ δὲν παρὸν τὸ σῆμα παρεχόμενος γυναικός, ἢ τ' ἄλλης, ὅτι πεινύσσης. εἰ δὲ γε πορρωτέρω γένοιο, δεδακρυμένῳ δόξεις ὄραν, καὶ κατηφῆ γυναικίκα.* Huc pertinet illud Ciceronis ex lib. 3. quæst. Tusc. *Et Niobe fingitur lapidea propter æternum, credo, in luctu silentium.* Aristoteles lib. 7. de moribus ad Nicomach. vbi de continen-